

በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት የክልል ምክር ቤት

ልሳነ ሕግ ጋዜጣ
LISSANE HIG GAZETA

Of the Council of the Benishangul Gumuz Regional State

14 ዓመት ቁጥር 70
አሰላ የካቲት 2000

በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት
በክልል ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ
Issued Under the Auspice of the Council of
Benishangul Gumuz Regional State

14 Year No 70.
Assosa. March 2008

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር 70/2000

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ሥነ-ምግባርና

ፀረ ሙስና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት እና የክልሉ ነዋሪዎች የሥነ ምግባር ብልሹነትና ሙስና የክልሉን ማሕበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ዕድገት የሚያቀጭጭ ተግባር መሆኑን በመገንዘብ ፤

የክልሉን የልማት እና የዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታ ለማፋጠንና ቀጣይነት ያለው እንዲሆን ለማድረግ ሙስናንና ብልሹ አሰራርን መከላከል እና በቁጥጥር ሥር ማዋል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ ፤

ሙስናንና ብልሹ አሰራርን በመከላከል ፣ በመመርመር ፣ አጣርቶ ለፍርድ በማቅረብ ፣ ለመከላከልና ለመቆጣጠር እንዲሁም በሕብረተሰቡ ውስጥ መልካም ሥነ-ምግባር ይስፋፋ ዘንድ ሙስናን እና ብልሹ አሰራርን መዋጋት የሚችል ነፃና ራሱን የቻለ ክልላዊ ተቋም ማቋቋም አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ ፤

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት በተሻሻለው የክልሉ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 49/3/1/ ሥር በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ይህንን አዋጅ አውጥቷል ።

Contents

Proclamation No 70/2008

**THE BENISHANGUL GUMUZ NATIONAL
REGIONAL STATE ETHICS AND ANTI
CORRUPTION COMMISSION
ESTABLISHMENT PROCLAMATION**

WHEREAS, the Benishangul Gumuz Regional State and Residents of the Region cognize that corruption and impropriety are hindrance for social, economic and political development of the Region,

WHEREAS, it is found necessary to prevent and baring under control corruption and impropriety in order to expedite as well as make sustainable the building of the development and democratization process of the Region .

WHEREAS, it is found necessary to establish free and independent Regional institution which is capable of investigating for trial, preventing and checking corruption and impropriety through the promotion of ethical values in the society.

NOW, THEREFORE, the Council of the Benishangul Gumuz Regional State, in accordance with the power vested in it under article 49 sub-article 3 /3.1/ of the Revised Constitution of the Region, hereby issued this Proclamation.

ክፍል አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ «የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት የሥነ-ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር70/2000 ዓ/ም » ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል ፡፡

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ ፡-

1. «ኮሚሽን» ማለት የክልል የስነ-ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን ነው፡፡
2. «ኮሚሽነር እና ምክትል ኮሚሽነር » ማለት አንደ ቅደም ተከተሉ የኮሚሽኑ ኮሚሽነር ወይም ምክትል ኮሚሽነር ነው፡፡
3. «የመንግስት መስሪያ ቤት» ማለት ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል በመንግስት በጀት የሚተዳደር እና በፌደራል መንግስቱ ስራዎች የሚከናወኑበት ማናቸውም መስሪያ ቤት ነው፡፡
4. «የመንግስት የልማት ድርጅት» ማለት የመንግስት ባለቤትነት ድርሻ በሙሉ ወይም በከፊል ያለበት ማናቸውም የክልል መንግስት የልማት ድርጅት ወይም የአክሲዮን ኩባንያ ነው፡፡
5. «የመንግስት ባለስልጣን» ማለት የክልል ምክር ቤት አባላትና የክልል ካቢኔ ደረጃ የሆኑ የክልል መንግስት ባለስልጣኖች፣ የቢሮ ኃላፊዎች እና ምክትል ቢሮ ኃላፊዎች፣ ኮሚሽነሮች፣ ምክትል ኮሚሽነሮች፣ ዋናና ምክትል ዋና አዲተሮች፣ የክልሉ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንቶችና ጃጅ፣ የዞንና የወረዳ አስተዳዳሪዎችና ፅሕፈት ቤት ኃላፊዎችን ይጠምራል፡፡
6. «የመንግስት ሠራተኛ» ማለት በዚህ አንቀፅ ንዑስ

PART ONE
GENERAL PROVISIONS

1. Short Title

This Proclamation may be cited as ‘The Benishangul Gumuz National Regional State Ethics and Anti-Corruption Commission Establishment Proclamation No 70/2008.’

2. Definitions

In this Proclamation, unless the context requires other wise:

1. “Commission” means the Benishangul Gumuz Regional State Ethics and Anti-Corruption Commission.
2. “Commissioner or Vice-Commissioner” means Commissioner or Vice- Commissioner of the Commission respectively
3. “Public office” means any office of the Regional government the budget of which is fully or partially allocated by the government and in which any government activity is performed.
4. “Public Enterprise” means any Regional public enter pries or Share Company the ownership of which is fully or partly is owned by the government.
5. “Public Official” means Regional official who appointed, assigned or employed by the Regional government or a board or elected by the Regional government board or elected by public to serve in the public office or in public enterprise or in service rendering institutions.

አንቀፅ 5 ውስጥ ከተጠቀሱት ውጭ ያለ በክልልና በተዋረድ የመንግስት መስሪያ ቤት ወይም የመንግስት የልማት ድርጅት ውስጥ ተሹሞ፣ ተመድቦ፣ ተቀጥሮ፣ በህዝብ፣ ተመርጦ የሚሰራ ሰው ነው፡፡

7. «የስነ-ምግባር አውታሮች» ማለት በመንግስት አስተዳደር ውስጥ ምግባረ-ብልሹ ባህሪያትን በከፍተኛ ደረጃ ለመቀነስና ሙያዊ ብቃትና መልካም ስነ-ምግባርን ለማበረታታት የሚያገለግሉ □□- ችን፣ አካላት፣ ስርዓቶች ወይም አስፈላጊ ሁኔታዎች እና የመሳሰሉት ናቸው፡፡

8. «ከባድ የስነ-ምግባር መባባስ» ማለት አግባብ ባለው የስነ ምግባር ደንብ መሰረት ከስራ ሊያሰናብት የሚችል ጥፋት ነው፡፡

9. «ከባድ የሙስና ወንጀል » ማለት

ሀ. ከፍተኛ ስትራቴጂያዊ ጠቀሜታ ባላቸው መስሪያ ቤቶችና የመንግስት የልማት ድርጅቶች ላይ የሚፈፀም ከፍተኛ የገንዘብ መጠንን ያካተቱ የሙስና ወንጀሎች ወይም፣

ለ. የመንግስት ባለስልጣንን የሚመለከቱ የሙስና ወንጀሎች ወይም፣

ሐ. በሀገርና በክልሉ በኢኮኖሚ፣ ፀጥታ፣ እንዲሁም በህብረተሰቡ ኑሮ ላይ ከፍተኛ ጉዳት የሚያደርሱ ወይም ሊያደርሱ የሚችሉ የሙስና ወንጀሎች ናቸው፡፡

10. «የባንክ ሂሳብ» ማለት በባንክ የተቀመጠ ገንዘብ ወርቅና የመሳሰሉ ውድ ዕቃዎች እንዲሁም አንድ ደንበኛ ከባንኩ ጋር የሚያደርጋቸውን ማናቸውንም ግንኙነቶች (ትራንዛክሽኖች) የሚያጠቃልል ነው፡፡

11. «ሰው» ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፡፡

ክፍል ሁለት

ስለ ኮሚሽኑ መቋቋም እና ሥልጣንና ተግባር፣

3. ስለ መቋቋም

1. የክልሉ የሥነ-ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን

6. “Public employees” mean any person other than specified under sub article 5 of this Article and who is appointed, assigned, employed, represented and working in office of the Region and the government administrative hierarchy or in government development enterprise.

7. “Ethics Infrastructure” means mechanisms, bodies, procedures or essential skills and the like that serve to reduce substantially unethical conducts and to encourage efficiency and integrity in the public service.

8. “Serious ethical violation “means any ethical violation entailing dismissal as per appropriate cod of conducted regulation.

9. “ Serious corruption offence ” means

a) Corruption offences involving huge amount of money committed in highly strategic public office and public enterprise; or

b) Corruption offences involving a public official ; or

c) Corruption offences which cause or capable of causing a grave danger to the national sovereignty, economy, security or social life.

10. “Bank account ” means money, gold and other precious materials settled in bank as well as any transaction of the partner with that bank.

11. “Person” means natural or juridical person.

PART TWO

Establishment, Objectives, Powers, Organization And Duties Of The Commission

/ከዚህ በኋላ “ኮሚሽን” እየተባለ የሚጠራ/ ራሱን የቻለና ሕጋዊ ሰውነት ያለው የክልሉ መንግስት መስሪያ ቤት ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል።

2. የኮሚሽኑ ተጠሪነት ለርዕሰ መስተዳድሩ ይሆናል።

4. የአሠራር ነፃነት

የዚህ አዋጅ አንቀጽ 3 ንዑስ አንቀጽ 2 ድንጋጌ ቢኖርም ኮሚሽኑ በሚመረምራቸው ወይም ክስ በሚመሰርተባቸው ወይም ክስ በተመሰረተባቸው ጉዳዮች ላይ ከማንኛውም ሰው ወይም አከል ጣልቃገብነትና አመራር ነፃ ነው።

5. ዋና መስሪያ ቤት

የኮሚሽኑ ዋና መስሪያ ቤት አሰላ ከተማ ሆኖ እንደአስፈላጊነቱ በሌሎች የክልሉ አካባቢዎች ቅርንጫፍ ጽሕፈት ቤቶችን ሊያደራጅ ይችላል።

6. አላማዎች

ኮሚሽኑ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፡-

1. አግባብነት ከላቸው አካላት ጋራ በመተባበር የሥነ ምግባርና ፀረ-ሙስና ትምሕርትን በማስፋፋት የነቃና ሙስናን ሊሸከም የማይችል ሕብረተሰብ እንዲፈጠር ጥረት ማድረግ፤
2. አግባብነት ካላቸው አካላት ጋራ በመተባበር በክልሉ ውስጥ የሙስና ወንጀልንና ብልሹ አሰራርን መከላከል፤ መመርመርና ሙስኞችን ለፍርድ አቅርቦ በማስቀጣት እንዲታረሙ ማድረግ፤
3. የሙስና ወንጀልንና ብልሹ አሰራርን በማጋለጥ፤ በመመርመር እና በመክሰስ በክልሉ ውስጥ ሃቀኛና ታማኝ የሕዝብ አገልግሎት እንዲሰፍን ማድረግ ።
4. ለክልሉ መንግስት ባለሥልጣኖች እና ለመንግስት ሠራተኞች የሚያገለግል የሥነ ምግባረ ደንቦች እንዲዘጋጅ ማድረግ

3. Establishment of the Commission

1. The Regional Ethics and Anti-Corruption Commission (hereinafter referred to as “the Commission ;”) is hereby established as an independent Regional government body.
2. The Commission shall be accountable to the head of the government.

4. Independence of the Commission

Notwithstanding to the provisions of sub article 2 of Article 3 of this Proclamation, the Commission shall be free from any intervention or direction by any person with regard to the conduct of its operation.

5. Head Office of the Commission

The Commission shall have its head office in Assosa and may have offices in other areas in the Region as deemed necessary.

6. Objectives of the Commission

The Commission, pursuant to this Proclamation shall have the following objectives:

1. In collaboration with concerned bodies, strives to create an aware society having ethical values and where corruption shall condoned by promoting ethics and corruption education;
2. In collaboration with concerned bodies, prevents, investigates corruption offences and improprieties and makes corrupt persons punished and corrected by bringing them justice n the Region;
3. To strive that genuine and honest public service prevails in the Region by exposing, investigating and prosecuting corruption and impropriety;
4. To cause the preparation and follow up the

ተፈጻሚነታቸውን መከታተልና ሌሎች ለሚያዘጋጃቸው የሥነ ምግባር ደንቦች ሲጠየቅ ድጋፍ ማድረግ

7. የኮሚሽኑ ሥልጣንና ተግባር

ኮሚሽኑ እንደ አስፈላጊነቱ አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር፡-

1. ስለሙስና ጎጂነት የሕዝብ ንቃተ ሕሊና እንዲጎለብት በማስተማር እና መልካም ሥነ ምግባር በሕዝቡ አገልግሎት እና በሕብረተሰቡ ውስጥ እንዲስፋፉ በማድረግ ሙስናን እና ብልሹ አሠራርን መዋጋት፤
2. በክልሉ መንግስት መሥሪያ ቤቶች፣ በልማት ድርጅቶች ውስጥ ለሙስና የተጋለጡ እና ሊጠሉ የሚችሉ የአሠራር ሥርዓቶችን በማጥናት ወይም እንዲጠኑ በማድረግ እንዲሻሻሉ ማማከርና ማሳሰብ፤ የአሰራር ስርዓቶቹ የተሸሻሉ መሆናቸውን መከታተል እና አስፈላጊው ሆኖ ሲገኝም ተገቢ የሆነው እርምጃ እንዲወሰድ ወይም ውሳኔ እንዲሰጥ አግባብ ላለው አካል በማሳወቅ ወይም በማሳሰብ ሙስናን የመከላከል፣ በሌሎች ሰዎች ሲጠየቅ ተመሳሳይ ምክርና ድጋፍ የመስጠት
3. በክልሉ መንግስት መሥሪያ ቤቶች፣ በመንግስት ልማት ድርጅቶች ውስጥ ከባድ የሥነ-ምግባር ጉድለት ስለመፈፀሙ ጥቆማ ሲደርሰው ወይም በቂ ጥርጣሬ ሲኖረው የማጣራት ወይም እንዲጣራ የማድረግና ተገቢው እርምጃ እንዲወሰድ መከታተል
4. በመንግስት መሥሪያ ቤቶች በመንግስት የልማት ድርጅቶች ወይም በማናቸውም ገቢ ጋር በተያያዘ በወንጀል ሕግና በሌሎች ሕጎች ውስጥ የተመለከቱት የሙስና ወንጀሎች በመንግስት ሠራተኞች ወይም ባለስልጣኖች ወይም በሌሎች ሰዎች ስለመፈፀማቸው ጥቆማ ሲደርሰው ወይም በቂ ጥርጣሬ ሲኖረው

implementation of codes of ethics for public officials and public servants.

7. Powers and Duties of the Commissions

The Commission shall have the following duties and powers in cooperation with relevant bodies;

1. to combat corruption impropriety by educating and building the awareness of the people about side effect of corruption and by promoting integrity in the public service and society;
2. upon examining or causing the working procedures to be examined, to consult and notify the amendment of working procedures which are subject to or likely to subject to corruption in the government offices and enterprises of the Region; to prevent corruption upon following up the amendment and notify to the concerned organs, as if necessary, to take appropriate measure or decision; and advise and assist on same, upon request, any other persons;
3. To investigate or cause the investigation of any complaints of alleged or suspected serious breaches of the codes of ethics in public offices or public enterprise of the Region and follow up the taking of proper measures;
4. To investigate or cause the investigation and the prosecution of any alleged or suspected corruption offences specified in the Criminal Code or in other laws where they are committed by public officials or public employees or other persons or any other related revenues;
5. To investigate, with the order of the Commissioner, any bank account of suspected

የመመርመር፣ እንዲመረመር የማድረግ እና ክስ የመመስረት፤

5. ከሙስና ወንጀል ጋር የተያያዘ በቂ ጥርጣሬ ሲኖረው በማናቸውም ባንክ የሚገኝ የተጠርጣሪዎች የባንክ ሂሳብ በኮሚሽነሩ ትዕዛዝ እንዲመረመር ማድረግ መረጫ ማፅኘትና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በፍርድ ቤት ትዕዛዝ እንዲከበር የማድረግ፤
6. ከሙስና ወንጀል ጋር በተያያዘ በምርመራ ላይ ያሉ ሰዎች ኃብት በፍርድ ቤት ትዕዛዝ እንዳይንቀሳቀስ የማድረግ ፣ በሙስና ወንጀል የተገኘ ለመሆኑ የተረጋገጠ ወይም በሙስና ወንጀል ከተገኘው ዓቅም ጋር ተመጣጣኝ የሆነ ማናቸውንም ንብረት ወይም ኃብት በፍርድ ቤት ትዕዛዝ እንዲወረስና በሃራጅ ተሽሎ ወይም ሳይሸጥ ለመንግስት ገቢ እንዲሆን ማድረግ፤
7. የመንግስት ባለሥልጣኖችን እና በሕግ ኃብታቸውንና የገንዘብ ጥቅማቸውን እንዲያስመዘገቡ ግዴታ ያለባቸውን የመንግስት ሠራተኞች ኃብትና የገንዘብ ጥቅሞች መዝገቦ የመያዝ ወይም ተመዝግበው እንዲያዙ የማድረግ
8. ለሙስና ወንጀል ጠቋሚዎች እና ለምስክሮች የአካልና የሥራ ዋስትና ጥበቃ የሚሰጥበትን ሁኔታ ማመቻቸት፣ በህግ በሚወሰን መሰረት ጥበቃ የመስጠት፤
9. ሙስናን በመታገልና በመከላከል ረገድ ውጤት ያስገኙ ሰዎችን እና መሥሪያ ቤቶችን አውዳድሮ ለሽልማት የሚበቁበትን ሥርዓትና መለኪያ በመዘርጋት ተግባራዊ ማድረግ፤
10. የሕግ አውጭና የዳኝነት አካላቱን ሳይጨምር ለመንግስት መሥሪያ ቤቶችና ለመንግስት የልማት ድርጅቶች የሚያገለግሉ የሥነ-ምግባር ደንቦች ማዘጋጀት፣ መዘጋጀታቸውን የማረጋገጥ እና አፈፃፀማቸውን የመከታተል፣ ከሕግ አውጭና

- persons where there is reasonable suspicion or evidence showing that a certain amount of money obtained by corruption is deposited in any bank, obtain evidences and cause the attachment with court order of same where necessary;
6. Freeze by court order, the assets of any person who may be under investigation for corruption and cause through court order, the forfeiture of any assets and wealth obtained by corruption or its equivalent to the state or dispose by or without public auction;
  7. Register or cause the registration of the assets and financial interests of public officials and other public servants as specified by law;
  8. To facilitate condition to provide physical and job security protection to witnesses and whistle blowers; provide security as specified by law;
  9. To establish and implement procedures and standards for the selection of awards upon completion of persons or offices who are successful in fighting and preventing corruption;
  10. Apart from legislative and judicial bodies, to prepare, to ensure the preparation and monitor the implementation of codes of ethics for public offices and public enterprise; to provide, upon request, advice to legislative and judicial bodies in establishing their own codes of ethics;
  11. Coordinating Ethics Infra structures.
  12. To under take research on ethics and corruption; give support to other similar

ከዳኝነት አካላት ጥያቄ ሲቀርብለት በሥነ ምግባር ደንብ አዘገጃጀት ረገድ ምክር የመስጠት፤

11. የሥነ-ምግባር አውታሮችን የማስተባበር፤

12. የሥነ-ምግባርና ሙስናን በተመለከተ ጥናትና ምርምር የማድረግ፤ ተመሳሳይ ሥራዎችን የመደገፍና የኮሚሽኑን አላማዎች ለማራመድ የሚረዱ ሪፖርቶችን እና ቴክኒካዊ ጥናቶችን አሳትሞ ለሕብረተሰቡ የማሰራጨት፤

13. የሥነ-ምግባር ደንቦች እና የፀረ ሙስና ሕጎች መከበራቸውን የመከታተል እና የማረጋገጥ፤ ስለአፈፃፀማቸው የምክር አገልግሎት የመስጠት፤

14. በመንግስት መስሪያ ቤቶችና የልማት ድርጅቶች ውስጥ የስነ-ምግባር መከታተያ ክፍሎች እንዲቋቋሙ ድጋፍ የማድረግ

15. ተመሳሳይ አላማዎች ካሏቸው ክልላዊና ሀገራዊ አካላት ጋር ግንኙነት የመፍጠርና ትብብር የማድረግ፤

16. የንብረት ባለቤት የመሆን፤ ውል የመዋዋልና በራሱ ስም የመክሰስም ሆነ የመክሰስ፤

17. በሕግ የሚሰጡትንና አላማውን ከግብ ለማድረስ የሚረዱትን ሌሎች ተግባራት የማከናወን፡፡

8.. በሌሎች አካላት ስለሚደረግ የሙስና ወንጀል ምርመራ

1. ኮሚሽኑ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 7 /4/ ከተሰጠው ስልጣን ውስጥ ከባድ ያልሆነ የሙስና ወንጀል የመመርመር ጠቅላላ ውክልና በሙሉ ወይም በከፊል እንደሁኔታው ለክልል ወይም ለተዋረድ መርማሪ አካላት ሊሰጥ ይችላል፡፡

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ መሰረት ውክልና ያልተሰጠው ማንኛውንም ወንጀል ለመመርመር ስልጣን ያለው የክልል ወይም የተዋረድ መንግስታዊ አካላት በዚህ አዋጅ በአንቀጽ 7 /4/ በኮሚሽኑ የስልጣን ክልል ስር የሚወድቅ የሙስና ወንጀል ለመፈፀሙ ጥቆማ ሲደርሰው ወይም በቂ ጥርጣሬ ሲኖረው ምርመራ መጀመር ይኖርበታል፡፡

activities and to publish reports and technical studies to further the purpose of the Commission;

13. to follow up and ensure the enforcement of code of ethics and anti-corruption laws and give advice in the implementation of same;

14. To provide the necessary support to the public offices and public enterprises in the establishment of ethics liaison units;

15. To create relation and liaise with national, Regional bodies with similar objectives;

16. To own property, enter into contract, to sue and be sued in its on name;

17. To perform such other duties as may be defined by law and undertake other activities necessary for the attainment of its objectives.

8. Investigation of Corruption Offences by other Organs

1. The Commission may delegate, in whole or in part to Regional or lower hierarchy crime investigation bodies, as the case may be, other than grand corruption, from that it is vested under sub article 4 of Article 7 of this Proclamation.

2. Any Regional or lower hierarchy crime investigation body that is not delegated under sub article 1 of this Article shall begin investigation of any corruption offence that falls under the power of the Commission as per sub article 4 of Article 7 up on realizing tip-off or have reasonable suspicion. It shall, however, forthwith inform the Commission of same.

3. The Commission may, upon receipt of the report as specified in sub Article 2 of this Article:

- a. Investigate the matter by itself, or
- b. Cause its investigation, including grand corruption; be undertaken by the reporting

ሆኖም ስለተጀመረው ምርመራ ለኮሚሽኑ ሳይዘገይ ያሳውቃል።

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /2 / በተመለከተው መሰረት ኮሚሽኑ ሪፖርት ሲደርሰው ፡-

- ሀ. ጉዳዩን ራሱ ወስዶ ይመረምራል ወይም
- ለ. ከባድ የሙስና ወንጀልን ጨምሮ ምርመራውን ሪፖርት ባደረገው የምርመራ አካል ወይም በሌላ አካል እንዲከናወን ሊያደርግ ይችላል። ዝርዝሩ ኮሚሽኑ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

4. ኮሚሽኑ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /2/ መሰረት በሚቀርብለት ሪፖርት መሰረት መልስ ሳይሰጥ ከቀረ ምርመራውን የጀመረው አካል የተጀመረውን ምርመራ በማጠናቀቅ የምርመራ ፋይሉን ክስ ለመመስረት ስልጣን ላለው አካል ተላልፏል።

5. ኮሚሽኑ በቀጥታ በሚደርሰው ጥቆማ ወይም በሌላ መልኩ በሚገኘው መረጃ መሰረት የጀመራቸውን ሙስና ወንጀል ምርመራዎች በሌሎች የምርመራ አካላት እንዲመረመር ሊያደርግ ይችላል። ማንኛውም በዚህ ንዑስ አንቀጽ መሰረት የምርመራ ፋይል የተላለፈለት አካል ምርመራውን ማከናወን ይኖርበታል።

6. በዚህ አንቀጽ ከንዑስ አንቀጽ /2/ እስከ /5/ በተመለከተው መሰረት በሌሎች የምርመራ አካላት ስለሚከናወኑ የሙስና ወንጀል ምርመራዎች ሪፖርት ስለሚደረግበት ሁኔታ ኮሚሽኑ ዝርዝር መመሪያ ያወጣል። ለሚመለከታቸው የምርመራ አካላት ሳውቃል።

9. በሌሎች የፍትህ አካላት የሙስና ወንጀል ክስ ስለመመስረት ኮሚሽኑ ከአቃቤ ህግነት ስልጣኑ ውስጥ አግባብነት ላለው የክልል ወይም የተዋረድ አቃቤ ህግ በሙሉ ወይም በክፍል ውክልና ሊሰጥ ይችላል።

10. የኮሚሽኑ አቋም ኮሚሽኑ፡-

1. በርዕሰ መስተዳድሩ አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት የሚሾም አንድ ኮሚሽነር

investigator or other organ, as the case may be. Details shall be provided for in directives to be issued by the Commission.

4. Where the Commission fails to react on the report it received under sub article 2 of this Article the organ commencing investigation shall finish and send same to the competent organ to prosecution.

5. The Commission may cause the investigation of corruption offences it has started investigating upon directly receiving tip-off or evidence obtained in any other means be undertaken by other investigating organs. Any such organ shall undertake the investigation.

6. The Commission shall issue directives concerning the manners of reporting of corruption offences investigation carried out by other investigating bodies as provided in sub articles 2 to 5 of this Article and notify same to all concerned investigation bodies.

9. Prosecution of Corruption Offences by other Justice Organs

The Commission may delegate in whole or in part to Regional or lower hierarchy prosecution offices, as the case may be, its power of corruption prosecution.

10. Organization

The Commission shall have the following bodies:

- a. A Commissioner recommended by the head of the government and appointed by the State Council,
- b. A Vice-Commissioner appointed by the head of the government as may be necessary.
- c. Such other officers as may be necessary.

11. Organization of Prosecutors of the Commission

Prosecutors of the Commission shall be organized independently.

2. በርዕስ መስተዳድሩ እንደ አስፈላጊነቱ የሚሾሙ አንድ ምክትል ኮሚሽነርና

3. ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ ሌሎች ሠራተኞች ይኖሩታል፡-

11. የኮሚሽኑ አቃቤ ህግ አደረጃጀት

የኮሚሽኑ ዐቃቤህግ ሙያዊ ነፃነቱን ለመጠበቅ በሚያስችል መልኩ ነፃ ሆኖ ይደራጃል፡፡

12. የኮሚሽነሩ ሥልጣንና ተግባር

1. ኮሚሽነሩ የኮሚሽኑ ዋና ሥራ አስፈፃሚ በመሆን የኮሚሽኑን ሥራዎች ያደራጃል፤ ይመራል፤ ያስተዳድራል፡፡

2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ-1 እንደተጠበቀ ሆኖ ኮሚሽነሩ፡-

ሀ. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 6 የተዘረዘሩትን የኮሚሽኑን ሥልጣንና ተግባራት በሥራ ላይ ያውላል፤

ለ. በዚህ አዋጅ በተመለከተውና የክልሉን ሲቪል ሠርቪስ ሕግ አጠቃላይ መርሆዎች መሰረት በማትረፅ በሚወጣው የአስተዳደር ደንብ የኮሚሽኑን ሠራተኞች ይቀጥራል፤ ያስተዳድራል፤ ያሰናብታል፤

ሐ. ኮሚሽነሩ በዚህ አዋጅ በተመለከተውና የክልሉን ሲቪል ሠርቪስ ሕግ አጠቃላይ መርሆዎች መሰረት በማድረግ የኮሚሽኑን የአስተዳደር ደንብ አዘጋጅቶ ለርዕስ መስተዳድሩ ያቀርባል፤ ሲፈቀድም በስራ ላይ ያውላል፡፡

መ. የኮሚሽኑን አመታዊ የሥራ ፕሮግራምና በጀት አዘጋጅቶ ለርዕስ-መስተዳድሩ ያቀርባል፤ ሲፈቀድም በሥራ ላይ ያውላል ፤

ሠ. ኮሚሽኑ በተፈቀደለት በጀትና ባዘጋጀው የሥራ ፕሮግራም መሠረት የፋይናንስ ሕግን ተከትሎ ገንዘብ ወጭ ያደርጋል

12. Powers and duties of the Commissioner

1. The Commissioner shall be the chief executive of the Commission and, as such, shall organize, direct and administer the activities of the Commission;

2. Without limiting the generality stated in sub article (1) of this Article, the Commissioner shall have powers and duties:-

a. to exercise the powers and duties of the Commission specified under article 6 of this Proclamation;

b. To employ, administer and dismiss officers of the Commission in accordance with the terms and conditions of employments of the Commission to be issued in line with the basic principle of this Proclamation and the Regional civil service law;

c. Prepare the Commission's regulatory law according to this Proclamation and in line with the basic principles of civil service laws and submit to the chief executive and implement same up on approval;

d. To prepare the annual work programs and the budget of the Commission and implement same upon approval;

e. To effect expenditure in accordance with the approved budget and work programs of the Commission and in accordance with the financial laws;

f. To authorize, in accordance with the law, the prosecutors and the investigators of the Commission to carry out investigation or to prosecute or to arrest person who are suspected or guilty of corruption;

ረ. በሙስና ወንጀል የተጠረጠሩት ሰዎችን የኮሚሽኑ አቃቤያነ ህግና መርማሪዎች በሕግ መሠረት ለመመርመር ለመጠየቅ ወይም ለማሰር እንዲችሉ ሥልጣን ይሰጣል፤

ሰ. ምርመራው በመከናወን ላይ ላለ ጉዳይ አግባብነት ያለው በሆነ ጊዜ የማንኛውም ሰው የባንክ ሂሳብ እንዲፈተሽ እና አስፈላጊ መረጃ እንዲሰበሰብ ትዕዛዝ ለመስጠት ይችላል፤

ሸ. የኮሚሽኑ ጠቅላላ የአሰራር ሂደት የሥራ ግምገማ ውጤትና አስተያየት አስመልክቶ ለክልሉ ርዕሰ መስተዳድር ሪፖርት ያቀርባል፤

ቀ. ኮሚሽኑ ከሶስተኛ ወገኖች ጋር በሚያደርጋቸው ግንኙነቶች ኮሚሽኑን ይወክላል ።

3. ኮሚሽነሩ ለኮሚሽኑ ሥራ ቅልጥፍና በሚያስፈልግ መጠን ሥልጣንና ተግባሩን በከፊል ለኮሚሽኑ ኃላፊዎች እና ሠራተኞች በውክልና ሊያስተላልፍ ይችላል።

13. የምክትል ኮሚሽነሩ ሥልጣንና ተግባር

1. ምክትል ኮሚሽነሩ፡-

ሀ. የኮሚሽኑን ተግባሮች በማቀድ በማደራጀት በመምራትና በማስተባበር ኮሚሽነሩን ይረዳል።

ለ. በኮሚሽኑ መዋቅር መሰረት የሥራ ክፍፍል በማድረግ ከኮሚሽኑ ዘርፎች መካከል ክፍሉን ይከታተላል። ኮሚሽነሩ በማይኖርበት ወይም ሥራውን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜ ኮሚሽነሩን ተክቶ ይሰራል፤

መ. ከኮሚሽነሩ ተለይተው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባሮች ያከናውናል።

2. ምክትል ኮሚሽነሩ ተጠሪነቱ ለኮሚሽነሩ ይሆናል።

14. የኮሚሽነሩ እና የምክትል ኮሚሽነሩ የሥራ ዘመንና ከሥራ መነሳት

1. የኮሚሽነሩና የምክትል ኮሚሽነሩ የሹመት ዘመን

g. To issue warrants to search and obtain information there from, of any person if there is reasonable suspicion that such is relevant to a case under investigation ;

h. To submit reports to the Chief Executive concerning the performance evaluation of the Commission;

i. To represent the Commission in its dealings with third parties.

3. The Commissioner may delegate part of his powers and duties to other officials and employees of the Commission to the extent necessary for the effectiveness and efficiency of the Commission.

13. Powers and Duties of the Vice Commissioner

1. the Vice -Commissioner shall:-

a. Assist the Commissioner in planning, organizing, directing and coordinating the functions of the Commission.

b. Follow up part of the Commission’s departments by sharing functions in accordance with the structure of the Commission,.

c. Act on behalf of the Commissioner in the absence of the latter or in the case when the Commission fails to perform the work.

d. Perform such other duties as may be specifically entrusted to him by the Commissioner.

2. The Vice-Commissioner shall be accountable to the Commissioner.

14. Terms of And Removal from Office of the Commissioner and Vice-Commissioner

1. The term of appointment of the Commissioner or the Vice-Commissioner shall be for six years; he may, however, be reappointed where

ለስድስት ዓመት ይሆናል፤ ሆኖም አስፈላጊ ሲሆን እንደገና ሊሾም ይችላል።

2. ኮሚሽነሩ ወይም ምክትል ኮሚሽነሩ ከዚህ በታች በተመለከቱት ምክንያቶች ካልሆነ በስተቀር የተሾመበት የስራ ዘመን ከማለቁ በፊት ከፍቃዱ ውጭ ከሥራው አይነሳም፡-

ሀ. አግባብነት ባለው የስነ ምግባር ደንብ የተመለከቱትን ድንጋጌዎች ተላልፎ ሲገኝ

ለ. ጉልህ የሆነ የስራ ችሎታና ቅልጥፍና የለለው ሲሆን

ሐ. በህመም ምክንያት ተግባሩን በተገቢው ሁኔታ ማከናወን የማይችል ሆኖ ሲገኝ

15. ስለኮሚሽኑ ሠራተኞች ቅጥር ሁኔታ

የኮሚሽኑ ሠራተኞች የቅጥር አስተዳደርና ስንብት ሁኔታ በዚህ አዋጅ የተመለከቱትን ድንጋጌዎችንና የክልል ሲቪል ሰርቪስ ህግ አጠቃላይ መርሆችን መሰረት በማድረግ በሚወጣው የአስተዳደሩ ደንብ መሰረት ይሆናል።

16. ቃለ መጋለ ስለመፈጸም

በኮሚሽኑ የተቀጠረ ማንኛውም ሰራተኛ ለፌዴራሉና ለክልሉ ህገ መንግስት ታማኝ በመሆን የተጣለበትን ህዝባዊ አደራና ሙያዊ ኃላፊነትን ለመወጣት ቃለ መጋለ ይፈጽማሉ። ቃለ መጋለው ዝርዝር ይዘት በአስተዳደር ደንቡ ይወሰናል።

17. የኮሚሽኑ ሠራተኛ መብት

1. ማንኛውም የኮሚሽኑ ሰራተኛ በመንግስት በሚጸድቅ የደመወዝ እስኪል መሰረት ደመወዝ ያገኛል።

2. የማንኛውም ሠራተኛ ደመወዝ፤

ሀ. በሠራተኛው ስምምነት፤

ለ. በፍርድ ቤት ትዕዛዝ፤

ሐ. በህግ በተደነገገው መሰረት ከልሆነ በስተቀር ሊያዝ ወይም ሊቆረጥ አይችልም።

3. በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ 2 /ለ/ ወይም /ሐ/ መሰረት ከሰራተኛው ደመወዝ በየወሩ

necessary.

2. Once appointed, the Commissioner or the Vice-Commissioner may not be removed, except on his own will, from his office unless,

a. he has violated the provisions of the relevant code of conduct;

b. he has shown manifest incompetence and inefficiency;

c. he can no longer properly carry out his responsibilities on account of mental or physical illness.

15. Employment of Officers of the Commission

The terms and conditions of employment, administration and dismissal of the officers of the Commission shall be in accordance with the regulations to be issued following the provisions laid down in this Proclamation and the general principles of the Regional civil service law.

16. Taking of an Oath

Any person shall take oath upon employment in the Commission declaring that he carry out his functions with diligence and utmost commitment to the Constitution so that he fulfill the demands of public trust and professional responsibility bestowed on him. Contents of the oath shall be determined by the administrative regulation.

17. Rights of officers

1. Any officer of the Commission is entitled to a salary in accordance with the salary scale approved by the Government.

2. The salary of any officer may not be attached or deducted except in accordance with.

a) The consent of the officer or

b) Court order, or

c) Provisions of the law.

3. The amount deductible in accordance with sub article 2(b) or (c) of this article may not exceed one third of the salary of the officer.

4. Any permanent officer of the Commission is entitled to a pension in accordance with the pension law.

የሚቆረጠው ከደመውዙ አንድ ሦስተኛ አይበልጥም።

4. ማንኛውም የኮሚሽኑ ቋሚ ሰራተኛ በጥርታ ህግ መሠረት የጥርታ መብት ይኖረዋል።

5. የኮሚሽኑ ሰራተኞች፣

ሀ. ስራውን በተገቢው መንገድ በመወጣት ላይ እያለ ለሚደርስበት ተጠያቂነት በመስሪያ ቤቱ ወጪ ድጋፍና የጥብቅና አገልግሎት ያገኛል። ዝርዝር አፈጻጸም ደንብ ይወስናል።

ለ. በማንኛውም አጋጣሚ የበላይ ሃላፊዎችን በአግባቡ የመጠየቅ፣ ስህተት ስጧት ጭቆም፣ በውይይት ችግሮችን የመፍታት እንዲሁም የስልጣን ተዋረድን ጠብቆ አቤቱታን ማቅረብ ይችላል።

ሐ. በአስተዳደር ደንቡ በሚወሰን መሰረት ይግባኝ የማቅረብ መብት ይኖረዋል።

መ. ከስራው ጋር በተያያዘ ሁኔታ በሚደርስበት ጉዳት ዘላቂ ሙሉ ወይም ከፊል የመስራት ችሎታውን ያጣ የኮሚሽኑ ሠራተኛ አግባብ ባለው የጥርታ ህግ የተሰጠው መብት ይከበርለታል። ሠራተኛው ጊዜያዊ የመንግስት ሠራተኛ ከሆነና ዘላቂ ሙሉ የመስራት ችሎታውን ያጣ ከሆነ የሚከፈለው የጉዳት ከሳ መጠን የአንድ ዓመት ደመወዙን በአምስት ተባዝቶ የሚገኘው የክፍያ መጠኝ ይሆናል።

ሠ. ጊዜያዊ ሠራተኛ ከሆነና የደረሰው ጉዳት ዘላቂ ከፊል የመስራት ችሎታ ማጣት ከሆነ የሚከፈለው የጉዳት ከሳ መጠን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 5/መ/ በተመለከተው ክፍያ ላይ የተመሰረተ ሆኖ ከመስራት ችሎታ ማጣት ደረጃ ጋር ተማጣጣኝ ይሆናል።

ረ. የደረሰበት ጉዳት ከባድ የአካል ወይም የመልክ መበላሸትን ያደረሰ ከሆነ የመስራት ችሎታ ማጣትን ባያስከትልም በዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች አፈፃፀም እንደዘላቂ ከፊል የመስራት ችሎታ ማጣት ይቆጠራል።

ሰ. በትርፍ ጊዜው ከስራው ጋር የጥቅም ግጭት የማይፈጥር ስራ ላይ መስሪያ ቤቱን በማሳወቅ

5. Any officer of the Commission shall-

a) be provided with attorney service at the expense of the Commission for any liability incurred while executing his duties properly. Particulars shall be determined by the executive regulation,

b) have the right to appropriately question superiors under any circumstances, inform mistakes, and resolve problems through discussion as well as lodge complains following the chains of command.

c) has the right to appeal as to be determined in the administrative regulation

d) be entitled to benefits provided in the relevant pension law for permanent total or partial disability sustained in relation to his duties. Where the officer who has sustained permanent total disability is a temporary officer, he shall be entitled to compensation amounting to five times of his annual salary.

e) Receive an amount of compensation to be calculated on the basis of the sum referred to in sub article 5(d) of this Article and proportional to the degree of disability where he is a temporary officer and the disability he sustained is permanent partial.

f) Where he sustained serious bodily or appearance deformity, although not resulting in disability, it shall be considered permanent partial disability for the purpose of the provisions of this Article.

g) May, after informing the Commission, engage in any other activity, which may not have a conflict of interest with his duty during his leisure time. Details shall be subject to regulations to be issued by the Commission.

18. Exemption from Tax

Any pension allowance or compensation to be made pursuant to this Proclamation shall be exempt from taxation and may not be attached, deducted by way of set off or assigned by the beneficiary.

መስራት ይችላል። ዝርዝሩ ኮሚሽን በሚያወጣው መመሪያ መሰረት ይወሰናል።

18. ከግብር ነፃ ስለመሆን

በዚህ አዋጅ መሰረት የሚከፈል የጥርታ አበል ወይም የጉዳት ከሳ ክፍያ ከግብር ነፃ ይሆናል። እንዲሁም በእዳ ሊከበር ወይም በማቻቻያነት ሊቀነስ ወይም ባለሙብቱ ሊያስተላልፈው አይችልም።

19 ከስራ ስለማቆት

1. የኮሚሽን ሠራተኛ ከስራ ታግዶ መቆየት ለስራው አፈፃፀም ጠቃሚ ሆኖ ከተገኘ ሰራተኛውን ከአንድ ወር ለማይበልጥ ጊዜ ከስራና ደመወዙ አግዶ ለማቆየት ይቻላል።
2. የኮሚሽን ሠራተኛ በወንጀል ወይም በድሲፒሊን ጥፋት በህግ የተከሰሰ እንደሆነና ሲመሰክርበት ጥፋቱ ከስራው የሚያስወጣው መሆኑ ሲገመት ከስራ ታግዶ መቆየት አለበት።

20. ስለይርጋ ጊዜ

1. ቀላል የድሲፒሊን ቅጣት የሚያስከትል ጥፋት የፈፀመ የኮሚሽን ሠራተኛ የምርመራውን ጊዜ ሳጠፊ ምር የፈፀመው ቅጣት ከታወቀበት ጊዜ ጀምሮ እስከ ስድስት ወር እርምጃ ከልተወሰደበት በዲሲፒሊን ተጠያቂ አይሆንም
2. ከባድ የዲሲፒሊን ቅጣት የሚያስከትል ጥፋት የፈፀመ የኮሚሽን ሠራተኛ የፈፀመው ጥፋት ከታወቀበት ቀን ጀምሮ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ በጥፋቱ ከልተከሰሰ በዲሲፒሊን ተጠያቂ አይሆንም።
3. በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ /1/ ወይም /2/ በተመለከተው የጊዜ ቁጥጥር ውስጥ መወሰን የሚገባውን የዲሲፒሊን እርምጃ ሳይወሰድ ቀረው ላኝ ተ ቁ ይሆናል።

21. በ ጀ ት

የኮሚሽን በጀት በክልሉ መንግስት ይመድባል ።

22. የሂሳብ መዛግብት

1. ኮሚሽን የተሟላና ትክክለኛ የሆነ የሂሳብ መዛግብት ይይዛል።

19. Suspension from Duty

1. An officer of the Commission may be suspended from duty by withholding his salary for a period not exceeding one month if that course of action is necessary for the smooth execution of the work.
2. An officer shall be suspended if he is formally charged with a criminal or disciplinary offence for which his dismissal is to be expected if it is proved against him.

20. Period of Limitation

1. Disciplinary measure shall not be taken against an officer who has committed an offense entailing simple disciplinary penalty unless such measure is taken with six months, excluding the time required for investigation, from the time of the breach of discipline is known.
2. No disciplinary charge shall be brought against an officer who has committed an offense entailing rigorous disciplinary penalty unless such disciplinary charge is brought within a year from the time the Commission of the offense is known.
3. The official who has failed to take the measures specified under sub-article 1 or 2 of this Article shall be held responsible.

21. Budget

The budget of the Commission shall be allocated by the Regional Government.

22. Books of Account

1. The Commission shall keep complete and accurate books of accounts.
2. The Commission's books of accounts and financial documents shall be audited by the Regional auditor - General.

PART THREE

Miscellaneous Provisions

23. The Police and Prosecution Power of the Commission

The investigation and prosecution powers of the police and public prosecutor specified under the

2. የኮሚሽኑ የሂሳብ መዛግብት እና ገንዘብም ሆነ ንብረት ነክ ሠነዶች በክልሉ ዋና ኦዲተር መስሪያ ቤት በየጊዜው ይመራመራል።

**ክፍል ሦስት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች**

23. ስለ ኮሚሽኑ የፖሊስነትና የዐቃቤ ሕግነት ሥልጣን ስለመመርመርና ስለመክሰስ የወንጀለኛ መቅጫ ሥነ-ሥርዓት ሕግና በሌሎች ሕጎች ለፖሊስና ለዐቃቤ ሕግ የተሰጠ ሥልጣን በዚህ አዋጅ ውስጥ የተመለከቱ ጉዳዮችን በሚመለከት ለኮሚሽኑ ተሰጥቷል።

24. የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍሎች

1. በየደረጃው በሚገኙ የመንግስት መስሪያ ቤቶች እና የመንግስት የልማት ድርጅቶች ውስጥ የሥነ-ምግባር ሁኔታን የሚያስተባብሩ እና የየመሥሪያ ቤቶችን የበላይ ኃላፊዎች የሚያማክሩ የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍሎች ይቋቋማሉ።
2. የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍል ተጠሪነቱ ለመንግስት መስሪያ ቤቱ ወይም ለልማት ድርጅቱ የበላይ ኃላፊ ይሆናል።
3. የስነ-ምግባር መከታተያ ክፍል ኃላፊ ወይም ሰራተኛ የመስሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊ በቅጥር በዕድገት ወይም በዝውውር ይመድባል፤ ለስራ መደቡ የሚያስፈልገውን የትምህርትና የስራ ልምት እንዲሁም የስነ-ምግባር ሁኔታ በሚመለከት ከኮሚሽኑ ጋር በመመካከር ይወስናል።
4. የስነ-ምግባር መከታተያ ክፍሉ ከኮሚሽኑ ጋር የሚኖረውን የስራ ግንኙነት በሚመለከት በዝርዝር በደንብ ይወስናል።

25. የሙስና ወንጀልን የማስተዋወቅና የመተባበር ግዴታ

1. የመንግስት መስሪያ ቤቶችና የመንግስት የልማት ድርጅቶች በራሳቸው የሚወስዱት የአስተዳደር ወጭ ሰ.ሲ.ሲ.ን እርምጃ እንደተጠበቀ ሆኖ ከባድ የስነ-ምግባር መጣስና የሙስና ወንጀል የተፈናመ ለመሆኑ ጥርጣሬ፣ ሲኖራቸው ወዲያውኑ ለኮሚሽኑ

Criminal Procedure Code and other laws are here by given to the Commission with regard to matters specified in this Proclamation.

24. Establishment of Ethics liaison Units

1. There shall be established Ethics Liaison Units at every level of public offices and public enterprises the duty of which shall be to coordinate ethical issues and advise the heads of concerned bodies.
2. the liaison unit shall be accountable to the head of the concerned public office or public enterprise.
3. the liaison unit's head or employee may be assigned by the head of the concerned public office or public enterprise through employment, promotion or transfer. The qualification, work experience and ethical standards required for the post may be determined in consultation with the Commission.
4. the liaison unit's work relation with the Commission shall be specified by regulations.

25. Duty to Inform and Cooperate

1. Public offices and public enterprises shall, without prejudice to administrative or disciplinary measures they take, report forthwith to the Commission serious ethical violations and corruption offences.
2. Any public official or public employees shall report to the Commission where he has reasonable suspicion that corruption offences are or are about to be committed in his office.
3. Any person is duty bound to cooperate whenever cooperation and assistance is

ወይም ስልጣን ላለው የምርመራ አካል ሪፖርት የማድረግ ግዴታ አለባቸው።

2. ማንኛውም የመንግስት ባለስልጣን ወይም የመንግስት ሰራተኛ የመስሪያ ቤቱ የሙስና ወንጀል ተፈፅሟል ወይም ሲፈፀም በዝግጅት ላይ ነው ብሎ በሚጠረጥርበት ጊዜ ለኮሚሽኑ ወይም ስልጣን ላለው የምርመራ አካል የማስታወቅ ግዴታ አለበት።

3. ማንኛውም ሰው ከኮሚሽኑ ስልጣንና ተግባር ጋር በተያያዘ የሚጠየቀውን ትብብርና ድጋፍ ማበርከት ግዴታ አለበት። በተለይም ኮሚሽኑ የሙያ ድጋፍን በሚመለከት ለሚያቀርባቸው ጥያቄዎች አግባብነት ያላቸውን የመንግስት መስሪያ ቤቶችና የልማት ድርጅቶች አስፈላጊውን ድጋፍ መስጠት ይኖርባቸዋል።

4. በዚህ አዋጅ መሰረት የሙስና ወንጀልን ለመመርመር ስልጣን ያለው ማንኛውም መርማሪ በማንኛውም ጊዜ በክልሉ የመንግስት መስሪያ ቤት ወይም የልማት ድርጅት በመገኘት ለምርመራ ስራው አግባብነት ያላቸውን መረጃዎች እንዲሰጠው ወይም እንዲመለከት መጠየቅ ይችላል። በማንኛውም በክልሉ የመንግስት መስሪያ ቤት ወይም የልማት ድርጅት ያለ □ላኝ ወ□ም ሰራተኛ የሙስና ወንጀልን ለመመርመር ስልጣን ባለው መርማሪ ሲ□ቅ አስፈላጊውን መረጃ የማሳየት ወይም የማቅረብ ግዴታ አለበት።

26. ቅ ጣ ት

በሌላ ሕግ የበለጠ የሚያስቀጣ ካልሆነ በስተቀር፡-

1. ማንም ሰው ለኮሚሽኑ፣ ለፍትህ አካላት ወይም ለመንግስት መስሪያ ቤት ኃላፊ ወይም የልማት ድርጅት ኃላፊ ከሙስና ወንጀል ጋር በተያያዘ መረጃ ወይም ማስረጃ በሰጠ ሰው ላይ ተጽዕኖ ለማድረግ ወይም ጉዳት ለማድረስ የሞከረ ወይም ያደረሰ ወይም ይሕንኑ ሰው ለመቅጣት የሞከረ ወይም የቀጣ እንደሆነ ከሶስት ዓመት

required by the Commission in connection with its powers and duties. In particular, public offices and public enterprises having the necessary expertise shall provide the Commission with the necessary professional support when required.

4. Any investigator who has the power to investigate corruption offences may require the production or examination of relevant documents or information from any Regional public office and public enterprise. Any public official or public enterprise of a Regional Government shall show or produce relevant documents or information when required by any investigator who has the power to investigate corruption offences.

26. Penalty

Unless it is punishable with more severe penalty under other laws;

1. Whoever attempts to influence, harm or punish or whoever influences, harms or punishes any person who gives evidence or provides information relating to corruption offences to the Commission organs of judicial administration, head of a public office, or a public enterprise shall be punishable with rigorous imprisonment not less than three years and not exceeding fifteen years; and with fine not less than Birr six thousand and not exceeding Birr twenty five thousand.
2. Any official or staff of the Commission who abuses the powers and responsibilities legally entrusted to him shall, in addition to the forfeiture of any advantage gained there from, be punishable with rigorous imprisonment not less than five years and not less than Birr

በማያንስ ከአሥራ አምስት ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እሥራት እና ከሰድስት ሺሕ ብር በማያንስ ከሃያ አምስት ሺሕ ብር በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል ፡፡

2. ማንኛውም የኮሚሽኑ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ በሕግ የተሰጠውን ሥልጣንና ኃላፊነት ያለአግባብ የተገለገለበት እንደሆነ ከዚህም የተነሳ ያገኘው ጥቅም መወረሱ እንደተጠበቀ ሆኖ ከአምስት ዓመት በማያንስ ከአሥራ አምስት ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እሥራትና ከሰድስት ሺሕ ብር በማያንስ ከአሥር ሺሕ ብር በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል፡፡
3. ማንም ሰው ሆነ ብሎ ኮሚሽኑን ለማሳሳት ወይም ሌላውን ሰው ለመጉዳት ሃሰተኛ ሪፖርት ዓቆማ ወይም መረጃ ለኮሚሽኑ ያቀረበ እንደሆነ ከአንድ ዓመት በማያንስ ከአምስት ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እሥራት እና ከሰድስት ሺሕ ብር በማያንስ ከአሥር ሺሕ ብር በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል ፡፡
4. ማንም ሰው የኮሚሽኑ ሠራተኛ መስሎ በመቅረብ የማታለል ሥራ የፈፀመ እንደሆነ ከሦስት ዓመት በማያንስ ከአስር ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እሥራት እና ከአምስት ሺሕ ብር በማያንስ ከአሥራ አምስት ሺሕ ብር በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል፡፡
5. ማንም ሰው በዚህ አዋጅ በአንቀፅ 25 በተደነገገው መሠረት ኮሚሽኑን ለመተባበር እንቢተኛ የሆነ እንደሆነ ከሰድስት ወር በማያንስ ከአራት ዓመት በማይበልጥ እሥራት እና ከአንድ ሺሕ ብር በማያንስ ከአምስት ሺሕ ብር በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል፡፡
6. ማንም ሰው የኮሚሽኑን ሥራ ያደናቀፈ ወይም

three thousand and not exceeding Birr ten thousand.

3. Whosoever, with the intent to mislead the Commission or to injure others, submits a false report, allegation or evidence to the Commission shall be punishable with rigorous imprisonment not less than one year and not exceeding five years and not exceeding five years; and with fine not less than Birr three thousand and not exceeding Birr ten thousand.
4. Whosoever commits a deceitful act by pretending to be the staff of the Commission shall be punishable with rigorous imprisonment not less than three years and not exceeding ten years; and with fine not less than birr five thousand and not exceeding birr fifteen thousand.
5. Whosoever refuses to cooperate with the Commission as provided for 25 of this Proclamation shall be punishable with simple imprisonment not less than six months and not exceeding four years; and with fine not less than birr one thousand and not exceeding Birr five thousand.
6. Whosoever obstructs or attempts to obstruct the activities of the Commission shall be punishable with rigorous imprisonment not less than two years and not exceeding ten years; and with fine not less than Birr five thousand and not exceeding Birr twenty thousand. Where the offence is accompanied by violence, the maximum penalty prescribed in this sub article shall be imposed.
7. Whosoever declares, publicizes, distributes without the authorization of the investigator

ለማደናቀፍ የሞከረ እንደሆነ ከሁለት ዓመት በማያንስ ከአሥር ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እሥራት እና ከአምስት ሺሕ ብር በማያንስ ከሃያ ሺሕ ብር በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል ። ወንጀሉ የተፈፀመው ኃይል በመጠቀም የሆነ እንደሆነ ቅጣቱ በዚህ ንዑስ አንቀፅ የተደነገገው ከፍተኛ ቅጣት ይሆናል።

7. የሙስና ወንጀል ምርመራ ሊጀመር ስለመሆኑ ወይም በምርመራ ላይ ስለመሆኑ ወይም ጉዳዩ በምርመራ ላይ መሆኑን እያወቀ ስለተፈጸመው ድርጊት ምርመራውን ከዚያው ክፍል ፍቃድ ውጭ መግለፅ፣ መጻፍ፣ ማሰራጨት ከስድስት ወር በማያንስ ከአራት ዓመት በማይበልጥ እስራትና ከአንድ ሺ ብር በማያንስ ከአምስት ሺ ብር በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ ያስቀጣል።
8. ማንኛውም የመንግስት ባለስልጣን ወይም የመንግስት ስራተኛ በሚሰራበት መስሪያ ቤት የሙስና ወንጀል ስለመፈፀሙ እያወቀ ሳያሳውቅ መቅረት እስከ አምስት ዓመት ቀላል እስራት እና እስከ አስር ሺ ብር መቀጮ ያስቀጣል።
9. በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 1 ፣ 3 ፣ 4 ፣ 5 እና 6 የተመለከቱት ወንጀሎች የሕግ ሰውነት ባለው ድርጅት በተፈፀሙ ጊዜ መቀጮው አምስት እጥፍ ይሆናል።

27. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

- 1 ይህ አዋጅ በሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት ተፈጽመው ምርመራቸው በጅምር ወይም በሂደት ላይ ያሉትም ሆነ የተጠናቀቁ ወይም በፍርድ ቤት በመታየት ላይ ያሉ የሙስናና ከሙስና ጋር የተያያዙ የወንጀል ጉዳዮች በነበሩበት ሁኔታ ቀጥለው ውግኔ ያገኛሉ።
- 2 በዚህ ቀንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው

that an investigation of corruption offenses is to commence or pending or knowing that the case is under investigation, shall be punishable with a imprisonment not less than six months and not exceeding four years and with fine not less than one thousand birr and not exceeding five thousand birr.

8. Any public official or public employee who knowing the Commission of a corruption offence in his respective office, fails to inform shall be punishable with simple imprisonment not exceeding five years and with fine not exceeding ten thousand Birr.
9. Where the offences specified in sub articles 1, 3, 4, 5, and 6, of this Article are committed by juridical persons, the punishment with a fine shall be five fold.

27. Transitory Provision

1. Any corruption cases or other cases related with corruption which have been committed prior to the coming into force of this Proclamation and the investigation of which have been just started or undergoing, or finalized , or which have been in the process of trial, shall continue to be handled and decided in the same manner.
2. Notwithstanding the provision of sub- article 1 of article 27 of this Proclamation, serious corruption offence that have been handle by other bodies before the establishment of the Commission shall be transferred to the Commission as may be necessary.

28. Power to issue regulations and Directives.

1. The Council of Executive Administration may issue regulations for the implementation of this Proclamation.
2. The Commission may issue directives for the

እንደተጠበተ ሆኖ ኮሚሽኑ ከመቋቋሙ በፊት በተለያዩ አካላት ተይዞ እየታየ የነበረ ከባድ የሙስና ወንጀል ጉዳይ እንደ አስፈላጊነቱ ለኮሚሽኑ ሊተላለፍ ይችላል።

28. ደንብና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

1. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም የሚያስፈልጉትን ደንቦች ሊያወጣ ይችላል።
2. ኮሚሽኑ ይህንን አዋጅና በዚህ አዋጅ መሠረት የሚወጡትን ደንቦች ለማስፈፀም የሚያስፈልጉትን መመሪያዎች ሊያወጣ ይችላል።

29. ተፈፃሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች

ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማናቸውም አዋጅ በዚህ አዋጅ ውስጥ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖረውም።

30. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ ከዛሬ የካቲት 28 ቀን 2000 ዓ.ም ጀምሮ የጸና ይሆናል።

ያረጋል አይሸሽም ብርሃኔ
የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ፕሬዝዳንት
አሰሳ 2000ዓ/ም

implementation of this Proclamation and the regulations issued in accordance with this Proclamation.

29. Inapplicable Laws

All laws which are inconsistent with this Proclamation shall not apply on matters covered under this Proclamation.

30. Effective Date

This Proclamation shall be effective as of the 7th March 2008.

Yaregal Aysheshim Birhane
The Benishangul Gumuz National Regional
State President
Assosa 2008 G.C